

Διαχείριση σχολικής Τάξης

Ένα κομμάτι του παζλ
της αποτελεσματικής διδασκαλίας και μάθησης...

ΦΕΛΟΥΚΑ ΒΑΣΙΛΙΚΗ
ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
1^{ΗΣ} ΘΕΣΗΣ ΔΑΣΚΑΛΩΝ Π.Ε. ΑΧΑΪΑΣ

1

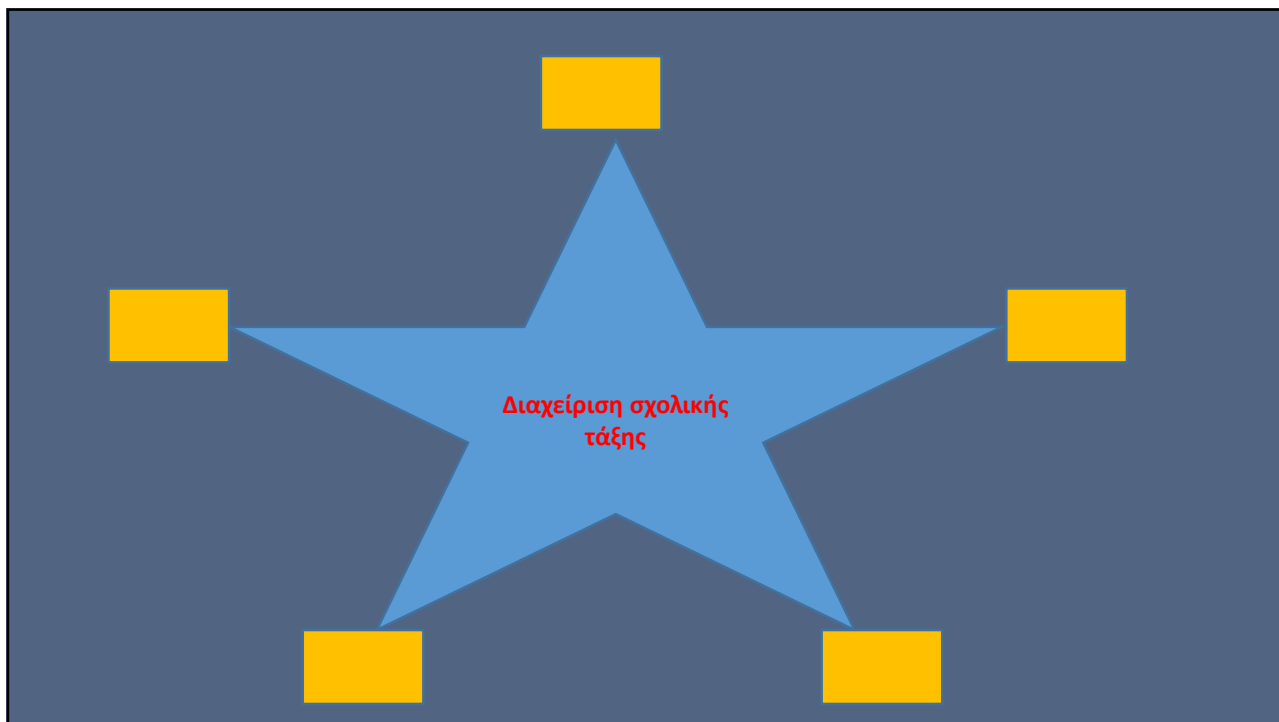

A. BACALL

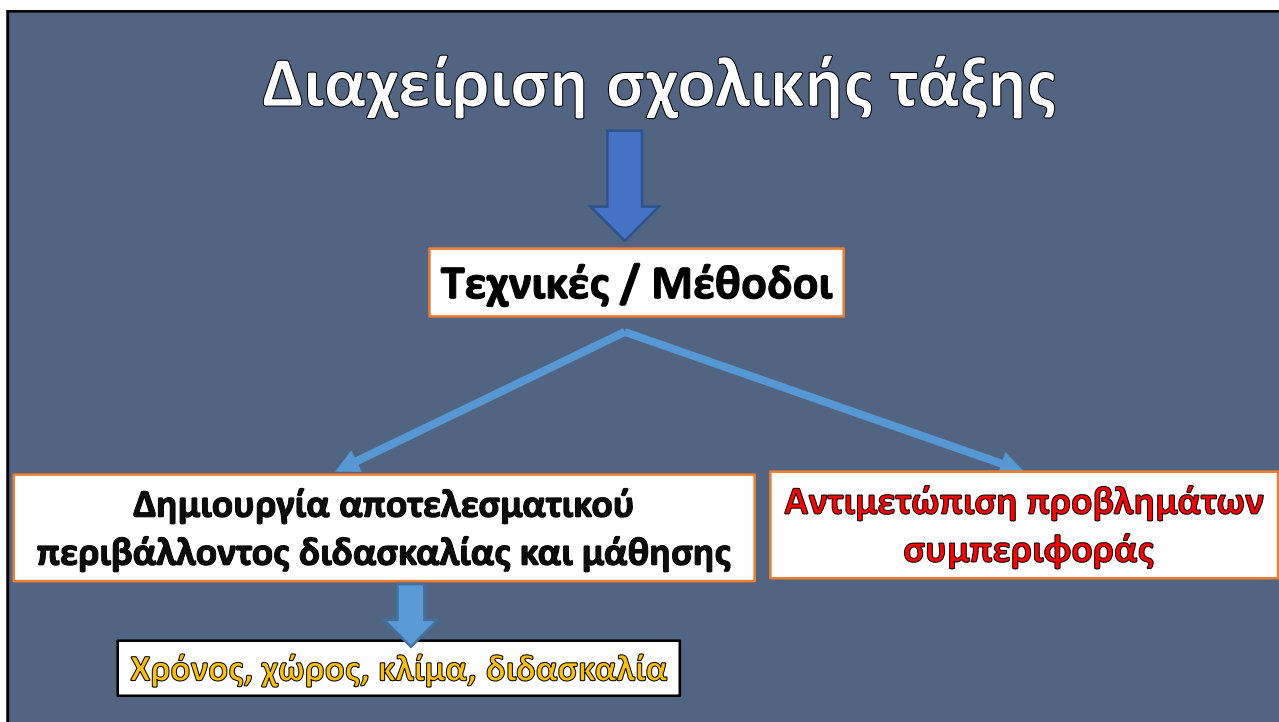
“Επειδή ρίχνεις μπαλίτσες στην τάξη θα πρέπει να πας στο γραφείο του διευθυντή. Δεν έχω τίποτα προσωπικό μαζί σου, είναι θέμα διαχείρισης τάξης”

Διαχείριση σχολικής
τάξης; Τι είναι αυτό;

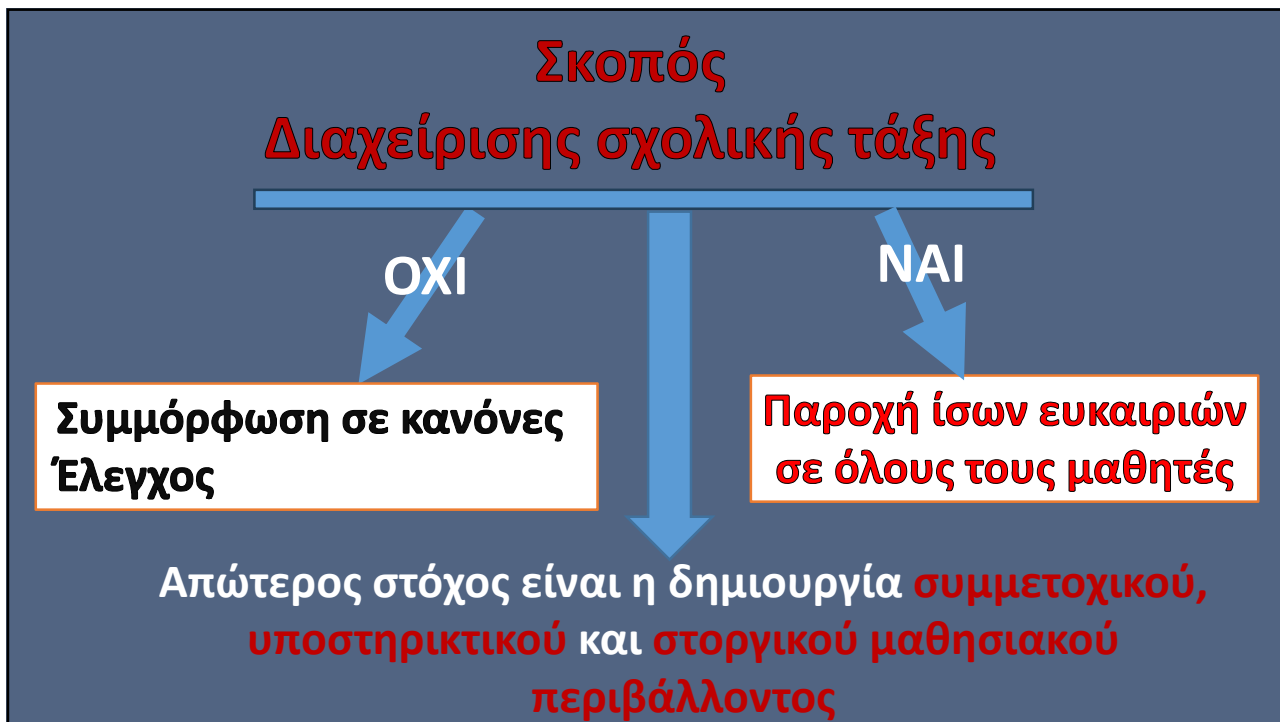
2

3

4

5

Διαχείριση σχολικής τάξης

Έρευνες: Wang et all, 1993

Ο σημαντικότερος παράγοντας διδασκαλίας και μάθησης. Γιατί άραγε;

The cartoon shows a teacher in a green shirt and red tie standing at the front of a classroom, pointing upwards with his right hand while holding a blue book. The students in the foreground are depicted in a state of chaos and noise, with some raising their hands and others looking disinterested or disruptive. The background is a bright yellow, suggesting a bright or overstimulating environment.

6

Η διαχείριση τάξης είναι οι τροχοί
στο σχολικό λεωφορείο

7

Έχουμε εκπαιδευτεί στη διαχείριση σχολικής τάξης;

Έρευνες: Rose and Callup, 1999, Jackson et al, 1997

8

Προϋποθέσεις Διαχείρισης σχολικής τάξης (α)

Η Διαχείριση προϋποθέτει ΓΝΩΣΗ !

Γνωριμία με τους μαθητές, τις ιδιαίτερες ανάγκες τους, μαθησιακές και άλλες

- Μαθησιακή ετοιμότητα – γνώσεις δεξιότητες
- Κοινωνική πραγματικότητα του μαθητή
- Συναισθηματική μοναδικότητα του μαθητή – Αυτοεικόνα κ.ά.
- Οικογενειακό Περιβάλλον ιδιαιτερότητες

Η Διαχείριση προϋποθέτει σχεδιασμό – οργάνωση - προγραμματισμό!

Σχεδιασμός και Οργάνωση της μαθησιακής διαδικασίας στα μέτρα του μαθητικού πληθυσμού

Διαφοροποίηση της διδασκαλίας – μάθησης

9

Προϋποθέσεις Διαχείρισης σχολικής τάξης (β)

Διαχείριση των παραγόντων της διδασκαλίας

- Σχεδιασμός Πορείας μαθήματος
 - Ιεράρχηση δραστηριοτήτων
 - Εξατομικευμένη εργασία και διδασκαλία
 - Συνεργατική εργασία και μάθηση
 - Μείωση χρόνου ομιλίας των εκπαιδευτικών
 - Αύξηση του χρόνου ενεργητικής συμμετοχής των μαθητών
 - Ποικιλία δραστηριοτήτων
 - Ποικιλία μέσων
 - Συνεχής αξιολόγηση - ανατροφοδότηση

Διαχείριση περιβάλλοντος!

- Οργάνωση του χώρου
 - Θέση και προσανατολισμός των επίπλων της τάξης
 - Αισθητική του χώρου
 - Προσβασιμότητα των μαθητών στα υλικά και μέσα διδασκαλίας
 - Θερμοκρασία της τάξης
 - Φωτισμός

10

Προϋποθέσεις Διαχείρισης σχολικής τάξης (γ)

Επικοινωνιακή Ικανότητα
Δημιουργία Θετικού Κλίματος

Η θετική συμπεριφορά είναι το κλειδί για το θετικό κλίμα της τάξης

Διαχείριση Συγκρούσεων - Πειθαρχία

Α.ΒΑΣΙΛΕΩΣ

"Επειδή ρητοίς μακάριτες στην τάξη θα πρέπει να πας στο γραφείο του διευθυντή. Δεν έχω τίποτα προσωπικό μαζί σου, είναι θέμα διαχείρισης τάξης"

11

Πώς μπορώ να έχω πρόβλημα πειθαρχίας;
Αφού συνήθως κοιμάμαι!

Καθημερινά αντιμετωπίζω **μικροπροβλήματα συμπεριφοράς**

↓

Πρόληψη και περιορισμός

ΕΡΕΥΝΕΣ: Κυριακίδης (1998), Χατζηχρήστου & Hopf (1991)

12

Προβλήματα Διαχείρισης

Διαχείριση σχολικής τάξης συνεκπαίδευσης μαθητών -
ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ

Συμπτωματολογία
προβλημάτων
διαχείρισης

Οι μαθητές:

- να μιλούν:
- να μην προσέχουν
- να μην ολοκληρώνουν εργασίες τους
- να ξεχνούν βιβλία
- να κουβεντιάζουν
- να θορυβούν
- να πειράζουν
- να διακόπτουν
- να φεύγουν από τη θέση τους
- να μαλώνουν

Αιτιολογία
προβλημάτων
διαχείρισης

- πλήξη από τη διδασκαλία
- δυσκολίες στη διδασκαλία
- χαμηλό επίπεδο κοινωνικοποίησης
- η μη ικανοποίηση των αναγκών τους

Διαχείριση
προβλημάτων
συμπεριφοράς

- ✓ • συνηθισμένων

13

Η αρχή της ελάχιστης παρέμβασης

Ο εκπαιδευτικός παρεμβαίνει τότε και τόσο, όσο είναι απολύτως αναγκαίο για να σταματήσει η συμπεριφορά που προκαλεί προβλήματα.

EPEYNEΣ: Crocker & Brooker(1986), Jones and Jones(1998), Evertson (1992)

➔

Η αρχή της προοδευτικής διαφοροποίησης

Ο εκπαιδευτικός αυξάνει σταδιακά την ένταση των παρεμβάσεών του.

EPEYNEΣ: Lewin and Nolan (1991), Burden (1995)

14

Ποιες στρατηγικές μπορώ να υιοθετήσω;

15

ΜΕΛΕΤΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ

- *Μέσα από μελέτες περίπτωσης που θα συζητήσετε ομαδικά θα προσεγγίσετε στρατηγικές αντιμετώπισης μικροπροβλημάτων στη σχολική τάξη*

16

«Η παιδαγωγική οργάνωση της σχολικής τάξης – διαχείριση προβλημάτων»
ΟΜΑΔΑ (1)

➤ Θεωρητική παραδοχή

Έρευνες διαπιστώνουν ότι συνηθισμένα μικροπροβλήματα συμπεριφοράς μπορούν να περιοριστούν χρησιμοποιώντας μη λεκτικά σήματα (Κουμπί,1990- Woolfolk & Brooks, 1995).

➤ Περιγραφή Σεναρίου

Στην ώρα της Πληροφορικής οι μαθητές, εκτός από την Αναστασία και τον Παναγιώτη, παρακολουθούν τον εκπαιδευτικό να εξηγεί τη λειτουργία του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Οι συγκεκριμένοι μαθητές συζητούν δυνατά και είναι αποκομμένοι από το μάθημα. Ο εκπαιδευτικός τους κοιτά συνοφρυωμένος χωρίς να διακόψει. Οι μαθητές τον αγνοούν και συνεχίζουν τη συζήτησή τους. Αυτός συνεχίζοντας να εξηγεί τη λειτουργία του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, πλησιάζει προς το μέρος τους. Η Αναστασία δείχνει να καταλαβαίνει και σταματάει να μιλά, ο Παναγιώτης όμως... Ο εκπαιδευτικός αγγίζει ελαφριά στον ώμο τον Παναγιώτη.

➤ Ερωτήματα για συζήτηση στην ομάδα σας:

- > Ποια είναι η προβληματική συμπεριφορά;
- > Με ποιους τρόπους ο εκπαιδευτικός προσπάθησε να την εξαλείψει;
- > Ποιο είναι το μήνυμα των παραπάνω στρατηγικών;
- > Υπάρχει το στοιχείο της προοδευτικής διαφοροποίησης;
- > Ποια από τις παραπάνω στρατηγικές πρέπει να χρησιμοποιείται με «φειδώ»;
- > Ποιο είναι το βασικό πλεονέκτημα των παραπάνω στρατηγικών;
- > Εάν ο Παναγιώτης συνεχίσει την ίδια συμπεριφορά πώς θα αντιδρούσατε;

17

«Η παιδαγωγική οργάνωση της σχολικής τάξης – διαχείριση προβλημάτων»
ΟΜΑΔΑ (2)

➤ Θεωρητική παραδοχή

Έρευνες διαπιστώνουν ότι συνηθισμένα μικροπροβλήματα συμπεριφοράς μπορούν να περιοριστούν χρησιμοποιώντας λεκτικά σήματα (Κουμπί,1990- Woolfolk & Brooks, 1995).

➤ Περιγραφή Σεναρίου

Στο εργαστήριο της πληροφορικής ο Μάριος δεν υλοποιεί την εργασία που του έχει αναθέσει ο εκπαιδευτικός. Ακολουθεί ο παρακάτω διάλογος μεταξύ εκπαιδευτικού και Μάριου:

Εκπαιδευτικός: Μάριε, θέλω να αρχίσεις την εργασία σου τώρα.

Μάριος: Θα αρχίσω μόλις ξεκουραστώ.

Εκπαιδευτικός: Καταλαβαίνω, αλλά θέλω να αρχίσεις την εργασία σου τώρα.

Μάριος: Πολύ θιαστικός είστε, ποτέ δεν μου αφήνετε χρόνο.

Εκπαιδευτικός: Δεν είναι αυτό το θέμα. Θέλω να αρχίσεις την εργασία σου τώρα.

Μάριος: Δεν μου αρέσει να κάνω την εργασία μου.

Εκπαιδευτικός: Καταλαβαίνω, αλλά θέλω να αρχίσεις την εργασία σου τώρα.

Μάριος: Το εννοείτε!!! Καλά αρχίζω.

➤ Ερωτήματα για συζήτηση στην ομάδα σας:

- > Πώς κρίνετε τη συμπεριφορά του Μάριου; Πιστεύετε ότι δοκιμάζει την αποφασιστικότητα του εκπαιδευτικού;
- > Σε τι αποσκοπεί η όλη συμπεριφορά του Μάριου;
- > Πώς κρίνετε τη στάση του εκπαιδευτικού; Ποια θεωρείτε ότι είναι η βασική του στόχευση;

18

«Η παιδαγωγική οργάνωση της σχολικής τάξης – διαχείριση προβλημάτων»
ΟΜΑΔΑ (3)

➤ Θεωρητική παραδοχή

Έρευνες διαπιστώνουν ότι τα συνηθισμένα μικροπροβλήματα συμπεριφοράς μπορούν να περιοριστούν χρησιμοποιώντας προσωπικά μηνύματα «Εγώ» (Gordon, 2000).

➤ Περιγραφή Σεναρίου

Δύο εκπαιδευτικοί αντιμετωπίζουν την αργοπορία του Χ μαθητή χρησιμοποιώντας διαφορετικά λεκτικά μηνύματα. Τα μηνύματα αυτά απεικονίζονται στο παρακάτω διάγραμμα.

➤ Ερωτήματα για συζήτηση στην ομάδα σας:

- > Τι νιώθει καθένας από τους δύο εκπαιδευτικούς αναφορικά με τη συμπεριφορά του μαθητή; Με ποιο τρόπο προσπαθούν να κοινοποιήσουν τα συναισθήματά τους;
- > Σε ποια περίπτωση ο μαθητής αποκωδικοποίησε ορθά το μήνυμα του εκπαιδευτικού;
- > Ποια πιστεύετε ότι είναι τα βασικά πλεονεκτήματα των «μηνυμάτων – Εγώ»;
- > Ποια στοιχεία πρέπει να έχει ένα «μήνυμα – Εγώ»;

19

Δομή Μηνυμάτων -Εγώ

Όταν υπάρχει αργοπορία μαθητών (κατάσταση που απορρέει από τους μαθητές)

αναγκάζομαι να διακόπτω, (Συνέπεια της συμπεριφοράς)

τότε νιώθω απογοήτευση (Συναίσθημα λόγω της συνέπειας)

20

«Η παιδαγωγική οργάνωση της σχολικής τάξης – διαχείριση προβλημάτων»
ΟΜΑΔΑ (4)

✦ Περιγραφή Σεναρίου

Ο Γιώργος είναι ένας μαθητής χωρίς μαθησιακά προβλήματα και χωρίς ιδιαίτερα προβλήματα συμπεριφοράς. Την ώρα του μαθήματος ο Γιώργος συστηματικά δυσκολεύεται να συγκεντρωθεί, δεν εργάζεται ικανοποιητικά, δεν ακολουθεί την πορεία της διδασκαλίας και διακόπτει το μάθημα. Η συμπεριφορά του Γιώργου αποσπά την προσοχή των άλλων μαθητών και δημιουργεί αταξία στην τάξη.

✦ Ερωτήματα για συζήτηση στην ομάδα σας:

- Σε ποιους παράγοντες πιστεύετε ότι οφείλεται η συμπεριφορά του Γιώργου;

.....
.....

- Πώς μπορούμε να αποφύγουμε (σε επίπεδο πρόληψης) τη συμπεριφορά του Γιώργου;

.....
.....

- Πώς μπορούμε να αναστείλουμε (σε επίπεδο διαχείρισης) τη συμπεριφορά του Γιώργου;

.....
.....

21

«Η παιδαγωγική οργάνωση της σχολικής τάξης – διαχείριση προβλημάτων»
ΟΜΑΔΑ (5)

✦ Περιγραφή Σεναρίου

Οι μαθητές έχουν κουραστεί και έχουν αρχίσει να χάνουν το ενδιαφέρον τους για το μάθημα. Όμως η ύλη πρέπει να καλυφθεί και η επόμενη δραστηριότητα για εμπέδωση πρέπει να γίνει.

✦ Ερωτήματα για συζήτηση στην ομάδα σας:

- Τι κάνουμε ώστε οι μαθητές να μπορέσουν να εργαστούν αποτελεσματικά ανεξάρτητα από την κούρασή τους; (επίπεδο διαχείρισης)

.....
.....

- Τι κάνουμε σε επίπεδο πρόληψης για να μην αντιμετωπίσουμε κάποια ανάλογη συμπεριφορά των μαθητών στην τάξη;

.....
.....

22

«Η παιδαγωγική οργάνωση της σχολικής τάξης – διαχείριση προβλημάτων»
ΟΜΑΔΑ (6)

✦ Περιγραφή Σεναρίου

Οι μαθητές εργάζονται σε μία δραστηριότητα και έχουν αρχίσει να κάνουν υπερβολικό θόρυβο. Κάποιοι από αυτούς διαμαρτύρονται ότι δεν μπορούν να δουλέψουν με τόση φασαρία. Θέλουμε να μειώσουμε το θόρυβο και να καθοδηγήσουμε τους μαθητές να προχωρήσουν και να εργαστούν στην επόμενη δραστηριότητα.

✦ Ερωτήματα για συζήτηση στην ομάδα σας:

- Πώς μπορούμε να μειώσουμε το θόρυβο και να καθοδηγήσουμε τους μαθητές να προχωρήσουν και να εργαστούν στην επόμενη δραστηριότητα;
Συζητήστε τρόπους στην ομάδα σας.

.....

.....

.....

23

«Η παιδαγωγική οργάνωση της σχολικής τάξης – διαχείριση προβλημάτων»
ΟΜΑΔΑ (7)

✦ Περιγραφή Σεναρίου

Ο Αντρέας είναι ένας αρκετά καλός μαθητής. Όμως δυσκολεύεται να ακολουθήσει τους κανόνες της τάξης. Συχνά διακόπτει τους άλλους όταν μιλούν. Σηκώνεται από τη θέση του και περπατά άσκοπα μέσα στην τάξη. Συμπεριφέρεται με αγένεια.

✦ Ερωτήματα για συζήτηση στην ομάδα σας:

- Γιατί πιστεύετε ότι συμπεριφέρεται έτσι ο Αντρέας; Πώς ερμηνεύετε τη συμπεριφορά του;

.....

.....

.....

- Τι μπορούμε να κάνουμε για να πείσουμε και να βοηθήσουμε τον Αντρέα να αλλάξει τη συμπεριφορά του;

.....

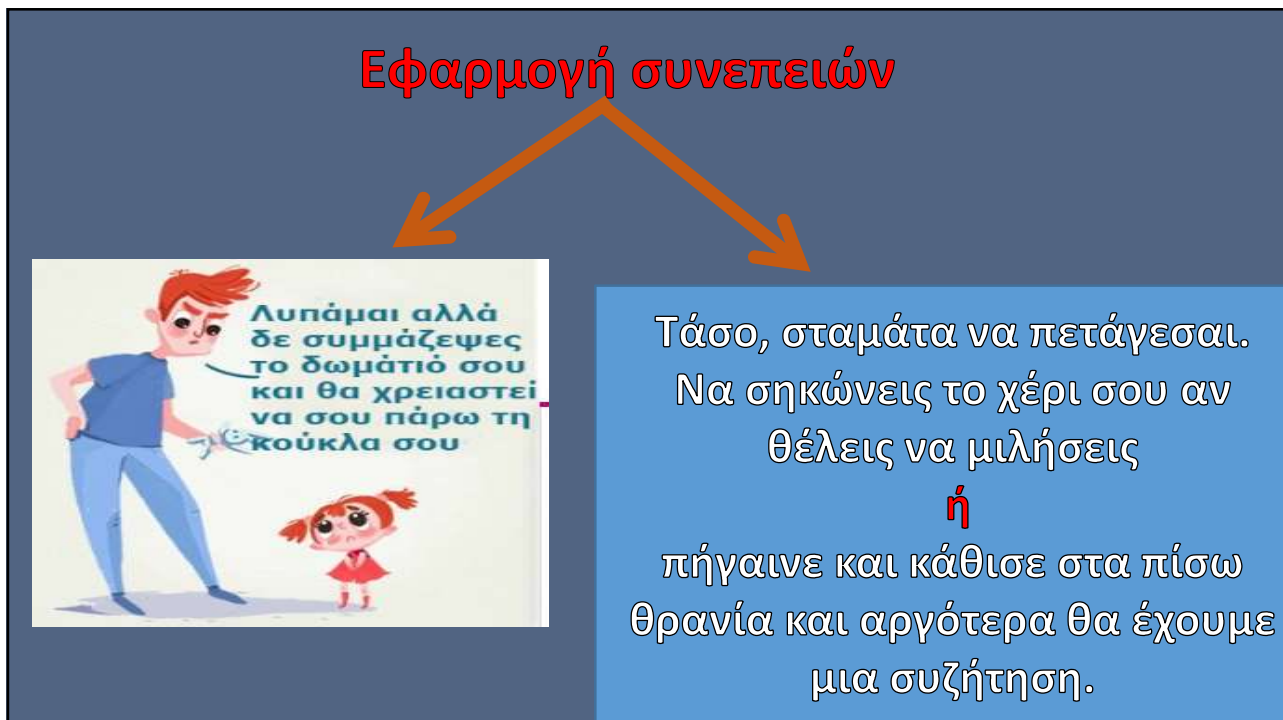
.....

.....

24

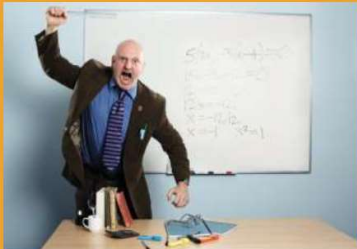

25

26

Αντιδράσεις προς αποφυγή

27

Υλικό για μελέτη

- ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ Drive_ Υλικό μελέτης για Εκπαιδευτικούς
- <https://drive.google.com/drive/folders/1izswxmA7mjdQzVx7nqFKgaDy3jKkCOPn?usp=sharing>

28

Διαχείριση σχολικής Τάξης

Ένα κομμάτι του παζλ
της αποτελεσματικής διδασκαλίας και μάθησης...

ΦΕΛΟΥΚΑ ΒΑΣΙΛΙΚΗ
ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
1^{ΗΣ} ΘΕΣΗΣ ΔΑΣΚΑΛΩΝ Π.Ε. ΑΧΑΪΑΣ